

37. Teurastamo¹⁾

(Yleinen teurastamo)

Teurastamolautakunta

Kokoonpano ja kokoukset. Kokouksessaan 7. 1. 1953 kaupunginvaltuusto valitsi teurastamolautakunnan puheenjohtajaksi isännöitsijä J. Mehdon sekä lautakunnan jäseniksi tarkastaja S. Koskisen, putkiasentaja V. Saarelan, talousneuvos W. A. Piekkolan, majuri P. Strandin, teurastaja Y. Pajulan, eläinlääkintöneuvos A. G. Backmannin, agronomi U. Forssin ja kauppias W. J. Elkin. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa toimi valtuutettu K. Östenson. Lautakunnan varapuheenjohtajana toimi kauppias W. J. Elki ja sihteerinä apulaiskaupunginsihteerä A. Blomberg.

Teurastamolautakunta kokoontui 16 kertaa ja oli sen käsittelemien asiain pykäläluku 143 ja lähetettyjen kirjeiden luku 50.

Lausunnot ym. Lautakunnan kertomusvuonna kaupunginhallitukselle antamista lausunnoista ja esityksistä mainittakoon seuraavat, jotka koskivat: kysymystä höyryn toimittamisesta Suvilahden voimalaitokselta teurastamolle; esitystä teurastamolle osoitetun karjan rahtimaksun alentamisesta 25 %:lla; esitystä Kaupunkiliiton ansiomerkin myöntämiseksi 30 ja 20 vuotta laitoksen palveluksessa olleille viranhaltijoille; ehdotusta kone-mestarien ja jäädyttämönhoitajan virkojen perustamisesta uudelle syväjäädäyttämölle; lausuntoa toreilla myytäväksi tarjotun kalan säilyttämisestä ja myyntilaitikoiden puhdistamisesta; lausunnon antamista teurastamon toimitusjohtajan viran hakijoista; lausuntoa vuositilintarkastajien kertomuksesta; esitystä sikateurastamon rakennustöiden aloittamisesta.

Muista lausunnoista ja ehdotuksista mainittakoon edellisten lisäksi seuraavat: taksa-komitean mietintö uusiksi taksoiksi ja maksuiksi; rajan määrääminen toimitusjohtajan hankinnoille ja ostoilie ilman lautakunnalle tehtyä esitystä; käyttöpäällikkö K. V. Virtaselle suoritettava korvaus syväjäädäyttämön rakennustöiden valvonnasta; selitys V. Tampion valitukseen, joka koski teurastajan viran täyttämistä; puhelimien hankkiminen uuteen syväjäädäyttämöön; suolipesimössä käytetyn lämpimän veden veloitus; jaoston asettaminen teurastamon järjestyssääntöjen uusimista varten; syväjäädäyttämön pihaluoen järjestely; virallisen erojaistilaisuuden järjestäminen eronneelle toimitusjohtaja H. Tallqvistille; irtaimiston ja kaluston hankinta syväjäädäyttämöön; jaoston asettaminen syväjäädäyttämön käyttömaksuja valmistelevaan; syväjäädäyttämön eläinlääkinnöllisen valvonta; käyttöpäällikkö K. V. Virtasen määrääminen sikateurastamorakennustyön valvojaksi ja suunnittelijaksi; yhden laboratorioapulaisen palkan korottaminen 20. palkkaluokasta 21. palkkaluokkaan; tukkuhallin konttorihuoneiden ja ravintolan vuokrien korotus ja kahvitarjoiluun järjestäminen vieraille teurastamon ravintolassa.

Kalasatama

Kalasataman neuvottelukunnan puheenjohtajana toimi toimitusjohtaja T. J. Tallqvist sekä jäsenenä agronomi U. H. Forss teurastamolautakunnan edustajana, kalas-

¹⁾ Eräät kertomukseen liittyvät tilastotaulukot, joita ei ole otettu tähän teokseen, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa.

tusneuvos F. G. Gottberg edustaen Nylands fiskarförbund-nimistä liittoa, professori T. H. Järvi Suomen Kalastusyhdistyksestä, kauppias N. F. Karlsson edustaen Helsingin kalakauppiaiden yhdistystä, tarkastaja S. Koskinen edustaen vähittäiskuluttajia sekä johtaja A. K. Vainio Helsingin Kalatukkukauppiaat nimistä yhdistystä.

Teurastamon toiminta

Henkilökunnassa tapahtuneet muutokset. Eläinlääketieteen tohtori H. Tallqvist erosi 4.8. toimitusjohtajan virasta ja siirtyi eläkkeelle, toimistoapulainen L. M. Anttila erosi 30. 4., vartija V. Toivanen pidätettiin virasta 16. 4. ja erosi 7. 5., teurastaja K. H. Berg-häll erosi 1.6. ja siirtyi eläkkeelle, teurastaja R. Myllymäelle myönnettiin palkatonta virkavapautta 1.11.—31. 12. väliseksi ajaksi. Varatuomari R. H. Turunen ryhtyi hoitamaan teurastamon toimitusjohtajan virkaa 5. 10. alkaen. Kaupunginvaltuuston poistettua tilapäisten virkojen palkkauskäärärahoja, irtisanoi teurastamolautakunta teurastaja R. Myllymäen 29. 11., tilapäiseksi konemestariksi otettiin R. Sinisalo 8. 6. ja tilapäiseksi koneenhoitajaksi 1. 7. P. K. Salonen, tilapäisenä toimistoapulaisena toimi 26. 1.—31. 8. välisen ajan H. M. Länsimäki.

Vuosilomasijaiset. Toimistoapulaisten vuosilomasijaisina toimivat E.-L. Aukia 27.5.—31. 8. ja M.-L. Yläsuutari 26. 5.—31. 8. välisen ajan.

Teurastusosastot. Teurastusosastoilla teurastettiin ja tarkastettiin vuoden kuluessa alempana mainitut määrät eri eläimiä. Vertailun vuoksi julkaistaan myös vv:n 1949—1952 luvut.

	1949	1950	1951	1952	1953
Sonneja ja härkiä	5 462	4 973	4 921	4 403	3 719
Lehmiä	12 201	13 497	14 927	15 949	13 972
Hiehoja ja isoja vasikoita	21 349	22 284	21 687	18 088	17 374
Pikkuvasikoita	8 429	7 397	5 861	5 245	5 614
Lampaita ja vuohia	21 750	18 648	10 789	9 300	8 067
Sikoja yli 50 kg	44 619	25 673	26 727	26 551	25 832
Sikoja alle 50 kg	1 297	860	856	466	350
Hevosia	1 439	2 295	2 438	2 713	2 298
Yhteensä	116 546	95 627	88 206	82 715	77 226

Edellä luetellut v:n 1953 ruhot vastasivat 6 261 445 kg lihaa, josta 54. 2 % oli nautakarjan, 1. 8 % lampaan, 36. 4 % sian ja porsaan sekä 7. 6 % hevosen lihaa.

Teurastusten jakautuminen eri kuukausille käy ilmi taulukosta n:o VIII. Tarkastuksissa määrättiin erikoiskäsiteltäviksi 1 sonnin, 12 lehmän ja 19 ison vasikan ruhoa, kun taas seuraava määrä hylättiin:

	Hylättyjä koko ruhoja,		Hylättyjä ruhon osia,		Kaikkiaan,
	kpl	kg	kpl	kg	kg
Sonneja	2	346	2	20	366
Lehmiä	30	4 444	39	235	4 679
Hiehoja ja isoja vasikoita	23	1 129	10	72	1 201
Pikkuvasikoita	24	326	2	9	335
Lampaita	9	76	6	10	86
Sikoja yli 50 kg	90	6 266	282	1 179	7 445
Hevosia	5	1 464	4	70	1 534
Yhteensä	183	14 051	345	1 595	15 646

Sitäpaitsi hylättiin kaikkiaan 26 338 kg elimiä, joten tällä osastolla hylätyn lihan kokonaismäärä oli 41 984 kg.

Teurastusosastoilla teurastetut eläimet oli tuotu kaupunkiin joko maanteitse tai rautateitse kuten seuraavasta yhdistelmästä lähemmin selviää:

	Maanteitse	Rautateitse	Kaikkiaan
Raavaita	16 767	23 912	40 679
Lampaita ja vuohia	4 206	3 861	8 067
Sikoja	23 580	2 602	26 182
Hevosia	1 281	1 017	2 298
Yhteensä	45 834	31 392	77 226

Karjatallien käyttö. Kaikkiaan oli yötä talleissa 25 136 eläintä eli 32.5 % kaikista teuraseläimistä. Raavaita oli talleissa 11 070 kpl eli 44.0 %, lampaita 2 208 kpl 8.8 %, hevosia 2 639 kpl 10.5 % ja sikoja 9 219 kpl 36.7 %.

Rehujen käyttö. Kaikkiaan käytettiin vuoden aikana 84 959 kg heiniä ja pahnoja ja 15 817 kg perunoita.

Suolipesimössä puhdistettiin suolia ja mahoja seuraavasti: raavasten 35 044 kpl, sikojen ja hevosten 28 470 kpl, pikkuvasikoiden ja lampaiden 13 681 kpl eli yhteensä 77 195 kpl, 21 raavaan, 10 sian ja hevosen suolet hylättiin.

Vuotien tarkastus. Teurastamossa teurastettujen eläinten vuotia tarkastettiin eri kausina seuraavat määrät:

	Tarkastettu,	Leimattu, kpl				Nylkyvikoja,		Luonnonvikoja,	
	kpl	I lk	II lk	III lk	kpl	%	kpl	kpl	%
Tammikuu	3 142	2 610	526	6	46	1.46	25	461	14.67
Helmikuu	2 816	2 428	387	1	71	2.52	32	285	10.12
Maaliskuu	3 146	2 843	301	2	30	0.95	78	195	6.2
Huhtikuu	2 972	2 793	170	9	25	0.84	33	121	4.07
Toukokuu	3 701	3 459	229	13	42	1.13	34	166	4.49
Kesäkuu	3 667	3 484	171	12	43	1.17	34	106	2.89
Heinäkuu	5 934	5 671	260	3	117	1.97	13	133	2.24
Elokuu	7 002	6 683	319	—	75	1.07	26	218	3.11
Syyskuu	6 319	5 965	354	—	34	0.54	51	269	4.26
Lokakuu	4 930	4 609	321	—	31	0.63	31	259	5.25
Marraskuu	3 938	3 561	377	—	29	0.74	40	308	7.82
Joulukuu	3 166	2 764	402	—	18	0.57	54	330	10.42
Yhteensä	50 733	46 870	3 817	46	561	1.11	451 ¹⁾	2 851	5.62

Lisäksi tarkastettiin seuraava määrä maalaisvuotia:

	Tarkastettu,	Leimattu, kpl				Hylkyjä	Kuivia
	kpl	I lk	II lk	III lk			
Tammikuu	758	641	104	13	—	—	—
Helmikuu	832	676	130	26	—	—	—
Maaliskuu	1 262	1 069	166	27	—	—	—
Huhtikuu	1 385	1 159	181	45	10	—	—
Toukokuu	1 272	1 021	185	66	2	—	—
Kesäkuu	787	661	102	24	—	—	—
Heinäkuu	490	444	39	7	—	—	—
Elokuu	510	442	58	10	—	—	—
Syyskuu	711	640	66	5	1	—	—
Lokakuu	810	689	109	12	2	—	—
Marraskuu	629	546	70	13	—	5	5
Joulukuu	710	607	98	5	1	2	2
Yhteensä	10 156	8 595	1 308	253	16	7	7

¹⁾ Teurastustavasta johtuen on 451 uskonnollisten menojen mukaan teurastettua eläimen vuotaa merkitty II luokkaan.

Lihantarkastamot. Helsingin I lihan tarkastamossa teurastamolla ja Helsingin II:ssa Malmilla tarkastettiin kertomusvuoden aikana 3 491 010 kg lihaa keskipainojen mukaan laskettuna. Tarkastukset kohdistuivat 66 070 kg:aan paloiteltua lihaa ja seuraavassa mainittuihin ruholajeihin; vertailun vuoksi julkaistaan myöskin v:n 1952 vastaavat luvut:

	1952	1953
	Ruhoja, kpl	Ruhoja, kpl
Sonneja	277	297
Lehmiä	8 991	9 585
Hiehoja ja isoja vasikoita	16 532	16 254
Pikkuväsiikoita	21 915	18 448
Lampaita ja vuohia	13 570	13 639
Sikoja ja porsaita	6 805	7 203
Hevosia	730	644
Yhteensä	68 820	66 070

Tarkastusten johdosta erikoiskäsiteltiin lehmiä 2 kpl ja hiehoja ja isoja vasikoita 1 kpl, kun taas seuraava määrä ruhoja ja ruhonosia hylättiin:

	Hylättyjä kokoruhoja,		Hylättyjä ruhonosia,		Kaikkiaan,
	kpl	kg	kpl	kg	kg
Sonneja	3	414	6	56	470
Lehmiä	170	27 167	57	936	28 103
Hiehoja ja isoja vasikoita	109	4 688	26	176	4 864
Pikkuväsiikoita	382	5 252	69	422	5 674
Lampaita	29	275	6	16	291
Sikoja yli 50 kg	57	4 233	150	943	5 176
Sikoja alle 50 kg	11	215	—	—	215
Hevosia	17	4 241	12	380	4 621
Yhteensä	778	46 485	326	2 929	49 414

Sitäpaitsi hylättiin paloiteltua lihaa 277 kg ja elimiä 52 613 kg, joten tällä osastolla hylätyn lihan kokonaismäärä oli 102 304 kg.

Tukkumyyntihallin, jäähdyttämön ja syväjäädttämön sekä eri laitteiden käyttö.

Tukkumyyntihallia, jäähdyttämöä ja syväjäädttämöä käytettiin eri kuukausina seuraavasti:

	Tammik.	Helmiik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Tukkumyyntihallissa myytiin:													
Raavaita ... kpl	4 300	4 174	4 156	3 257	3 098	2 775	2 763	3 143	3 793	4 226	4 288	4 206	44 179
Isoja väsi- koita »	4 587	3 763	5 510	5 432	5 025	4 220	5 429	5 333	5 716	5 703	5 077	5 153	60 948
Pikkuväsi- koita »	2 079	1 770	2 615	3 463	2 657	1 643	1 122	902	1 117	1 409	1 346	1 308	21 431
Lampaita .. »	2 485	2 155	2 532	2 381	1 621	1 146	3 888	5 806	6 121	6 822	4 811	3 228	42 996
Sikoja »	4 164	4 802	4 993	4 195	3 961	3 257	3 405	3 421	3 884	5 142	5 934	6 501	53 659
Hevosia ... »	280	288	235	166	272	233	263	338	343	391	392	275	3 476
Yhteensä, kpl	17 895	16 952	20 041	18 894	16 634	13 274	16 870	18 943	20 974	23 693	21 848	20 671	226 689
Muuta tavaraa kg	63 980	60 659	65 631	74 725	58 881	55 374	49 288	50 260	60 796	66 915	70 772	79 210	756 491

Kilogrammoiksi muunnettuina muuttuvat edellä olevat numerot seuraaviksi:

	Kg		Kg		Kg
Tammikuu	1 400 678	Toukokuu	1 263 824	Syyskuu.....	1 405 493
Helmikuu	1 370 041	Kesäkuu	1 082 460	Lokakuu	1 603 978
Maaliskuu	1 498 940	Heinäkuu	1 132 883	Marraskuu	1 624 939
Huhtikuu	1 323 538	Elokuu	1 245 344	Joulukuu	1 586 291
Koko vuosi 16 538 409					

Teurastamossa säilytettiin kertomusvuonna seuraavat määrät:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Sysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Raavaita ja isoja vasikoita ... kpl	13 888	12 388	9 584	11 818	12 044	7 757	13 485	14 225	16 188	16 727	12 810	17 150	158 064
Pikkuvasikoita	1 750	1 827	2 111	4 096	3 459	1 637	1 267	1 186	1 179	1 437	1 193	1 383	22 525
Lampaita	1 808	1 930	2 510	2 562	1 573	979	3 977	4 193	4 832	4 698	2 951	3 000	35 013
Sikoja	8 055	10 465	10 822	5 711	6 297	6 287	5 524	6 986	4 559	8 214	8 147	11 279	92 346
Hevosia	1 661	1 672	926	599	1 455	861	907	868	1 297	1 701	1 146	1 006	14 099
Yhteensä, kpl	27 162	28 282	25 953	24 786	24 828	17 521	25 160	27 458	28 055	32 777	26 247	33 818	322 047
Muuta tavaraa kg	93 570	68 107	70 463	87 070	84 675	64 067	68 200	67 560	89 860	99 202	90 644	131 255	1 014 673
Metsänriis- taa, ka- noja ym. siipikarjaa kg	1 385	670	6 023	2 350	2 200	2 450	950	5 056	13 344	12 780	11 196	4 790	63 194
Lihaa	4 471	2 864	4 356	3 118	4 162	1 803	500	7 746	3 438	16 454	76 286	32 018	157 216
Muuta ta- varaa	1 438	1 745	106	300	2 095	3 855	—	20 320	7 230	8 708	4 235	5 528	55 560
Metsästäjä- kopeissa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25 000	25 000
Yhteensä, kg	7 294	5 279	10 485	5 768	8 457	8 108	1 450	33 122	24 012	37 942	91 717	67 336	300 970

Lihantarkastamosta suoraan vietiin tukkumyyntihallia käyttämättä 110 raavaan, 5 885 pikkuvasikan, 170 lampaan, 166 sian ja 15 hevosien ruhoa. Lisäksi vietiin tarkastamosta suoraan 60 017 kg paloiteltua lihaa.

Teurastamon juoksuratoja, sähkövinttureja ym. laitteita käytettiin seuraavaa muualla tarkastettua lihamäärää varten:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Sysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Raavaita .. kpl	1 573	1 713	1 452	1 117	990	950	774	846	1 256	1 710	1 850	1 749	15 980
Isoja vasi- koita	2 035	1 415	2 428	2 643	2 208	1 601	1 894	1 860	2 431	2 596	2 351	2 311	25 773
Pikkuvasi- koita	505	318	633	904	546	343	157	73	199	274	232	151	4 335
Lampaita ..	1 378	988	1 258	1 389	893	586	1 556	2 178	2 241	4 002	2 855	1 831	21 155
Sikoja	1 651	1 866	2 309	1 657	1 405	1 281	1 182	1 445	1 601	2 003	2 430	2 282	21 112
Hevosia	28	36	31	22	22	21	32	88	29	40	73	22	444
Yhteensä, kpl	7 170	6 336	8 111	7 732	6 064	4 782	5 595	6 490	7 757	10 625	9 791	8 346	88 799
Muuta tavaraa kg	10 101	9 122	13 378	12 996	15 475	14 780	10 292	7 995	16 689	17 002	18 528	17 595	163 953

¹⁾ Luvut tarkoittavat säilytyspäivien yhteenlaskettua ruhomäärää.

Edellä mainittu lihamäärä oli kilogrammoissa laskettuna eri kuukausina seuraava:

	Kg		Kg		Kg
Tammikuu	504 990	Toukokuu	423 529	Syyskuu.....	480 810
Helmikuu	508 196	Kesäkuu	361 967	Lokakuu	612 906
Maaliskuu	572 849	Heinäkuu.....	336 101	Marraskuu	648 000
Huhtikuu	496 469	Elokuu	390 894	Joulukuu	575 911
Koko vuosi					5 912 622

Lihanhinnoittelu. Hinnoitellun lihan korkein ja alin hinta eri hintaryhmissä kunakin kuukautena ilmenee taulukosta n:o IV.

Laboratorio. Vuoden kuluessa tehtiin laboratoriossa 314 täydellistä bakteriologista tutkimusta keittokokeineen ja ph-määräyksineen, 226 pienempää bakteriologista, bakterioskopista ja histologista tutkimusta, 613 keittokoetta ilman samanaikaista täydellistä bakteriologista tutkimusta, 15 sekalaista tutkimusta sekä 26 182 sian ruhoa koskevaa trikiinikoetta.

Täydellisiä koko ruhoja koskevia bakteriologisia tutkimuksia valaisevat seuraavat yksityiskohtaiset tiedot:

Eläinlajit	Eläinten luku	Bakteeripitoisuus			Keittokokeen tulos			Toimenpide	
		Runsasti	Vähän	Bakteeritomia	Voimakas vieras haju	Heikko vieras haju	Ei vierasta hajua	Hylättyjen luku	Hyväksyttyjen luku
Raavaita	158	27	94	37	54	9	95	63	95
Hiehoja ja isoja vasikoita	49	2	35	12	24	8	17	26	23
Pikkuvaskoita	30	9	14	7	9	8	13	18	12
Lampaita	1	—	1	—	—	—	1	1	—
Sikojia	62	14	38	10	30	10	22	34	28
Hevosia	14	3	8	3	7	2	5	6	8
Yhteensä	314	55	190	69	124	37	153	148	166

Tutkituista ruhoista oli 100 teurastusosastolta ja 214 lihantarkastamolta, mikä on 0.22 % kaikista teurastamolla teurastetuista ja tarkastetuista ruhoista.

Tutkituista ruhoista hylättiin 47.1 %. Hylkäämisen syynä oli 16 tapauksessa bakteeripitoisuus, 83 tapauksessa keittokokeessa todettu vieras haju, 40 tapauksessa sekä bakteeripitoisuus että vieras haju sekä 9 tapauksessa patologisanatomiset muutokset.

Määriteltyjä verenmyrkytyksiä todettiin 6 lehmässä, kaikki aiheutuneet kolibakteereista, 1 isossa vasikassa ja 7 siassa, samoin kaikki aiheutuneet kolibakteereista sekä 8 pikkuvaskassa, joista 6 oli aiheutunut kolibakteereista ja 2 diplokoikeista.

Tutkittaviksi otettiin seuraavista syistä: septikemian merkkejä 71 tapausta, hepatitis 65, mastitis 37, hätäteurastus 29, pneumonia 16, pericarditis traumatica 11, nephritis 9, erysipelas suis 8, enteritis 7, peritonitis 7, lumbago 5 ja muista syistä 49 tapausta.

Pienemmät bakteriologiset, bakterioskopiset ja histologiset tutkimukset koskivat 24 pernaruttokoetta, jotka kaikki olivat kielteisiä, 74 tuberkuloosikoetta, 102 bakteriologista ja 26 histologista koetta.

Tuberkuloosin tähden tutkittiin 70 sikaa ja tulos oli 52 tapauksessa, 74.3 %, myönteinen. Muutokset esiintyivät 23 kertaa submaxillar- ja 47 kertaa mesenteriaalirauhasissa. Teurastusosastolta oli 69 näytettä ja 1 näyte lihantarkastamolta. Nautoja tutkittiin 4 kpl, joista tulos 1 tapauksessa oli myönteinen ja 3 tapauksessa kielteinen. Muutokset esiintyivät 2 kertaa keuhkorauhasissa ja 2 kertaa muissa elimissä. Teurastusosastolta oli 3 näytettä ja 1 lihantarkastamolta.

102 muusta bakteriologisesta tutkimuksesta tulos oli kielteinen 60 tapauksessa. Infektion syyt olivat seuraavat: 12 kertaa kolibakteereja, 3 corynebakteereja, 1 streptokokkeja, 1 pyogenes, 2 anaerobisia, 2 diplokokkeja, 1 intermedius ja 20 sekainfektio.

Histologisissa tutkimuksissa todettiin muutoksia seuraavasti: 5 tapauksessa carcino-maa, 5 aktinomycestä, 4 lymphadenosia ja 12 tapauksessa erilaisia muita muutoksia.

Keittokokeita ilman samanaikaista bakteriologista tutkimusta valaisevat seuraavat yksi-tyiskohtaiset tiedot:

Eläinlajit	Eläinten luku	Tulos			Toimenpide	
		+ + Voimakas vieras haju	+ Heikko vieras haju	— Ei vierasta hajua	Hylätty- jen luku	Hyväk- syttyjen luku
Raavaita	210	58	66	86	65	145
Hiehoja ja isoja vasikoita	78	46	11	21	50	28
Pikkuvassikoita	11	4	1	6	4	7
Lampaista	8	5	1	2	5	3
Sikojia	286	33	101	152	35	251
Porsaita	7	4	1	2	4	3
Hevosia	13	—	4	9	—	13
Yhteensä	613	150	185	278	163	450

Tutkituista ruhoista oli 295 teurastusosastolta ja 318 lihan tarkastamolta. Tutkimusten perusteella hylättiin 163 ruhoa kokonaan eli 26.6 % koko tarkastetusta määrästä. Karjuista hylättiin 20.9 % ja salakarjuista 5.3 %. Tutkimusten syinä olivat: sukupuolikarju (karjunvika) 256 tapauksessa, hätäteurastus 87, muutoksia maksassa 55, vieras haju tai väri 52, pullistustauti 31, vaikea poikiminen 24, utaretulehdus 19, keltatauti 13, traumaattinen maha- ja sydänpussintulehdus 12, munuaistauti 10, puutostauti 8, poikimahalaus 7, märkäpesäkkeitä 6, ruhjevammoja 5 ja 28 tapauksessa erilaisia muita syitä.

Sairasosasto. Sairasosastolla teurastettiin tai obdusoitiin 28 eläintä, nimittäin 1 raavas, 4 isoa vasikkaa, 7 pikkuvassikkaa, 2 lammasta, 13 sikaa ja 1 hevonen. Sairasosastolla käsitellyistä oli 1 osastolla teurastettu, 5 matkalla pistettyjä, 1 teurastamon navetassa kuollut ja 21 matkalla kuolleita. Kuoleman tai sairauden syiksi ei todettu tarttuvia tautteja.

Tarkastuseläinlääkärien toteamat taudit ja niistä johtuvat toimenpiteet käyvät selville taulukosta n:o I.

Matorakkulan (Cysticercus inermis) esiintymistä valaisevat seuraavat yksityiskohtaiset tiedot:

Tarkastuspaikka		Rakkuloiden luku		Rakkulat olivat		Rakkulat löytyivät			Ruhoja kaikkiaan
Teurastus osastot	Liha- tarkasta- mot	Yksi	Useampia	Eläviä ja kuolleita	Ainoas- taan kuol- leita	Ainoas- taan päästä	Ainoas- taan sydä- mestä	Useam- mista pai- koista	
50	7	47	10	30	27	32	18	7	57

Sonneja ja lehmiä oli 28, hiehoja ja isoja vasikoita 29.

Nystyrätauti (Tuberculosis) todettiin 1 naudassa ja 52 siassa. Matorakkula (*Cysticercus inermis*) ja nystyrätauti (*Tuberculosis*) esiintyivät v. 1938 ja vuosina 1946—53 seuraavasti:

Vuosi	Cysticercus inermis		Tuberculosis		Sikojen	
	Nautojen luku	%	Nautojen luku	%	Sikojen luku	%
1938	264	0.41	—	—	227	0.72
1946	25	0.18	—	—	21	0.62
1947	42	0.12	—	—	25	0.09
1948	55	0.16	—	—	32	0.11
1949	45	0.09	—	—	37	0.06
1950	62	0.11	5	0.009	30	0.09
1951	59	0.09	3	0.005	23	0.06
1952	64	0.10	2	0.003	24	0.07
1953	57	0.08	1	0.002	52	0.14

Käyttöosasto. Konekeskus käsitti konehallin, korjauspajan, jäätehtaan varastointeen sekä kellarikerroksessa olevat aineiden ja voiteluöljyn varastot. Jäähdytyshuoneiden jäähdyttämistä varten oli konehallissa kaksi turbojäähdytyskonetta à 240 000 ly/t—8° C+25° C, syväjäähdytyshuoneiden jäähdyttämistä varten kaksi turbojäähdytyskonetta à 100 000 ly/t—18° C+25° C tarpeellisine apukoneineen sekä kirkkaan jään valmistuslaitos, jonka vuorokautinen valmistusmäärä oli 400 kpl 25 kilon painoista jääkuutiota. Jäähdytyshuoneiden lämpötilojen ja ilman kosteuden tarkkailua varten oli konehalliin sijoitettu kaukolämpömittarit. Eri koneiden toiminta ja jäänvalmistus selviää seuraavasta; jäähdytyskoneiden I—IV käyttöaika oli kertomusvuonna: I:n 2 114 tuntia 12 minuuttia, II:n 1 280 tuntia 50 minuuttia, III:n 3 363 tuntia 27 minuuttia ja IV:n 397 tuntia 45 minuuttia eli yhteensä 7 156 tuntia 14 minuuttia.

Kloorikalsiumia käytettiin I jäähdytysosastossa 17 798 kg ja II jäähdytysosastossa 45 323 kg, yhteensä 63 121 kg. Jäätä valmistettiin 822 300 kg.

Lämpökeskus. Eri rakennusten lämmittämistä varten sekä tarvittavan lämpimän veden valmistamiseksi on kaksi Babcock & Wilcox vesiputkikattilaa à 190 m², yhteensä 380 m² 10 kg:n työpaineella, varustettuna 160 m²:n suuruisella savukaasu-etulämmittäjällä sekä koneellisella hiilensyöttölaitteella (ketjuarinalla). Toinen kattila on varustettu nykyään puulämmitykseen soveltuvalla tulipesällä. Kattilalaitos ei ollut kertomusvuoden aikana käytännössä, sillä teurastamo saa tarvitsemansa lämpöenergian kaukojohtojen välityksellä Suvilahden voimalaitokselta.

Höyryn osto ja kulutuksen jakaantuminen. Sähkölaitokselta ostettiin höyryä 10 800. s s tonnia hintaan 12 457 325 mk. Höyryn kulutus jakaantui kertomusvuonna eri osastoille seuraavasti: teurastamo 8 774. s s tonnia, syväjäähdyttämö 1 594. s s tonnia sekä maidontarkastamo 431. s s tonnia.

Vedenkulutus. Kaupungin vesijohtolaitokselta tulevan veden kulutus kuutiometreissä jakaantui eri osastoille seuraavasti:

	m ³		m ³
Lämpökeskus	38	Saniteettiteurastamo.....	863
Lämminvesi	25 628	Suuren karjan talli	1 308
Jäähdytyskoneet	4 673	Pienen karjan talli	627
Hallintorakennus	2 165	Lantala	6 646
Ilmatiiivistäjä	1 139	Viemäriveden puhdistamo	404
Jätehdas	1 546	Karjavaunujen »	555
Tukkuhalli ja kellarit	2 331	Lihavaunujen »	18
Jäähdytyshuoneet	238	Kanateurastamo	228
Sikateurastamo	8 339	Kesänavetta	811
Suolipesimö	19 177	Pihojen kastelu	123
Mahojen tyhjennys	76 657	Vuotavarasto	3 178
Suuren karjan teurastamo	7 539	Syväjäähdyttämö	3 027
Lihantarkastamo	260	Maidontarkastamo	2 833
		Yhteensä 170 351	

Sähkönkulutus. Laitoksen tarvitsema sähkövirta saadaan Helsingin kaupungin sähkölaitokselta 5 250 voltin suurjännitteisenä teurastamon omalle muuntoasemalle, jossa jännite alennetaan 500, 380/220 ja 220/127 voltin jännitteiseksi. 500 voltin jännitteistä virtaa käytetään teurastamon jäähdytyskoneiden moottoreissa ja 220/127 voltin jännitteistä pienemmissä moottoreissa, tuulettajissa ja valaistuksessa, ollen lamppujännite 127 voltia. Syväjäähdyttämön käyttöjännite on 380/220 voltia.

Sähkövirtaa ostettiin kertomusvuoden aikana sähkölaitokselta 1 303 284 kWh, jonka kulutus eri osastoilla jakaantui seuraavasti: teurastamossa voimavirtaa 1 149 280 kWh ja valaistusvirtaa 104 604 kWh, yhteensä 1 253 884 kWh; syväjäähdyttämössä syyskuusta alkaen voimavirtaa 35 480 kWh ja valaistusvirtaa 13 920 kWh, yhteensä 49 400 kWh.

Rautatievaunupesimöt. Teurastamolle kuuluu sinne saapuvien liha- ja karjavaunujen puhdistus ja desinfioiminen. Vuoden aikana puhdistettiin karjavaunuja 2 006 kpl ja lihavaunuja 210 kpl, yhteensä 2 216 kpl. Lämpimän veden kulutus oli 695 m³ ja kylmän veden 573 m³.

Kalasatama. Kertomusvuoden aikana tuotiin Helsinkiin kalaa kaikkiaan 11 304 826 kg, josta suolaista silliä tuotiin 4 038 250 kg ja tuoretta silakkaa 3 974 192 kg. Kalan tuonti kuukausittain, lähetyspaikkakunnittain ja kuljetustavan mukaan ilmenee taulukoista V ja VI.

Seuraavat luvut valaisevat kalasataman toimintaa:

Kuukausi	Säilytetty tavaraa jäähdyt- tämössä, kg ¹⁾	Jäähdy- tyskone käynyt tuntia ja minuuttia	Kulutus							
			Sähkövirtaa			Polttoaineita		Vettä, m ³	Voi- telu- öljyä, kg	Am- moni- akkia, kg
			Valoa, kWt	Voimaa, kWt	Yhteensä, kWt	Hal- koja, m ³	Kok- sia, tn			
Tammikuu	518 650	19.07	65	156	221	1	2.5	355	1	—
Helmikuu	499 950	3.20	63	26	89	1	2.0	229	—	—
Maaliskuu	412 352	50.20	51	370	421	1	1.8	344	3	—
Huhtikuu	233 396	106.44	36	726	762	1	0.5	721	2	—
Toukokuu	259 373	194.47	34	1 575	1 609	1	0.4	1 304	3	20
Kesäkuu	272 734	264.39	34	1 970	2 004	—	—	1 995	1	—
Heinäkuu	302 074	335.03	31	2 760	2 791	—	—	2 792	2	—
Elokuu	285 499	249.12	32	1 919	1 951	—	—	1 939	2	—
Syyskuu	336 281	154.41	38	1 212	1 250	1	0.5	1 119	5	—
Lokakuu	341 299	142.38	61	1 094	1 155	1	0.5	937	1	—
Marraskuu	255 024	62.37	88	480	568	1	0.5	577	—	—
Joulukuu	214 552	51.59	100	491	591	1	1.5	235	1	—
Yhteensä	3 931 184	1 635.07	633	12 779	13 412	9	10.2	12 547	21	20

Jäähdyttämässä säilytetystä tavarasta oli kalaa 3 856 309 kg ja muuta tavaraa 74 875 kg.

Tulot ja menot. *Tuloja* oli kertomusvuonna talousarvion mukaan arvioitu kertyvän 109 458 600 mk, josta teurastamon tuloja 106 503 640 mk ja kalasataman tuloja 2 954 960 mk. Tilien mukaan nousivat tulot 95 352 747 mk:aan, josta teurastamon tuloja 93 040 155 mk ja 2 312 592 mk kalasataman tuloja. Tulot olivat siten teurastamon osalta 13 463 485 mk ja kalasataman osalta 642 368 mk arvioituja pienemmät. Kokonaisuudessaan olivat tulot 14 105 853 mk arvioitua pienemmät.

Eri tuloerät ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä:

	Talousarvion mukaan, mk	Tilien mukaan, mk	Ylitulot (+) Vajaus (—), mk
Teurastusosastot	31 000 000	25 206 005	— 5 793 995
Lihantarkastamot	10 250 000	9 188 056	— 1 061 944
Tukkumyyntihalli	14 000 000	12 939 562	— 1 060 438
Kuljetusratojen ym. laitteiden käyttö	9 000 000	8 876 231	— 123 769
Jäähdyttämöt	25 000 000	21 179 410	— 3 820 590
Luontoisetujen korvaukset	224 880	249 450	+ 24 570
Muut tulot	19 983 720	17 714 033	— 2 269 687
Yhteensä	109 458 600	95 352 747	—14 105 853

Seuraavasta prosenttilaskelmasta ilmenee vv:n 1949—53 eri tuloryhmien osuus kokonaistulosta:

	1949	1950	1951	1952	1953
Tuloerä	%	%	%	%	%
Teurastusosastot	35.6	32.9	30.5	29.9	26.4
Lihantarkastamot	9.5	9.7	9.8	10.2	9.6
Tukkumyyntihalli	11.8	12.9	12.8	14.1	13.6
Kuljetusradat	4.0	5.1	4.7	6.1	9.3
Jäähdyttämöt	23.6	25.6	25.6	25.3	22.2
Luontoisetujen korvaukset	0.1	0.2	0.2	0.3	0.3
Muut tulot	15.4	13.6	16.4	14.1	18.6
Yhteensä	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

¹⁾ Luvut tarkoittavat säilytyspäivien yhteenlaskettua kilomäärää.

Menot. Kaupungin v:n 1953 talousarvioon merkittiin teurastamoa varten määrärahoja yhteensä 105 943 638 mk, johon kertomusvuonna myönnettiin ylitysoikeuksia ja lisämäärärahoja yhteensä 9 151 754 mk, mistä käytettiin 103 532 806 mk. Eri menoeriin jakautuivat määrärahat seuraavasti:

	Talousarvion määräraha, mk	Lisämäärä- rahat ja yli- tysoikeudet, mk	Käytetty tilien mukaan, mk	Säästö (+) ylitys (-), mk
Palkkiot	209 000	—	206 050	+ 2 950
Vakinaiset viranhaltijat	28 388 760	133 290	28 035 596	+ 486 454
Tilapäiset viranhaltijat	6 109 440	—	5 168 954	+ 940 486
Vuosilomasijaiset	516 310	—	288 540	+ 227 770
Muut palkkamenot	7 380 760	—	5 616 030	+ 1 764 730
Vuokra	7 719 098	—	7 719 098	—
Lämpö	10 077 800	4 847 467	13 788 987	+ 1 136 280
Valaistus	1 055 250	—	1 024 387	+ 30 863
Hylkyliha	500 000	—	491 463	+ 8 537
Vedenkulutus	2 741 840	488 624	3 230 464	—
Puhtaanapito	9 491 600	—	7 187 718	+ 2 303 882
Painatus ja sidonta	1 000 000	—	963 012	+ 36 988
Tarverahat	1 200 000	—	1 025 676	+ 174 324
Vaatteiden pesu	300 000	—	236 748	+ 63 252
Koneiden, työkalujen, työvaatteiden ja kaluston hankinta	2 800 000	3 364 000	4 505 677	+ 1 658 323
Yleisten laitteiden kunnossapito ..	5 036 000	—	5 036 000	—
Tapaturmavakuutusmaksut	500 000	—	365 633	+ 134 367
Käyttövoima	9 715 000	—	7 452 610	+ 2 262 390
Rehut ja kuivikkeet	975 000	46 001	1 021 001	—
Tarveaineet	1 355 780	272 372	1 604 058	+ 24 094
Rakennusten, teiden ja ratojen korjaus ja kunnossapito	8 872 000	—	8 565 104	+ 306 896
Yhteensä	105 943 638	9 151 754	103 532 806	+ 11 562 586

Vuoden vaihteessa 1953—54 oli teurastamon varastossa koksia 3 tonnia eli 21 000 mk:n arvosta sekä kloorikalsiumia 20 000 kg eli 412 000 mk:n arvosta. Varaston arvo oli yhteensä 433 000 mk.

Selvemmän kuvan saamiseksi kokonaismenot on allaolevassa yhdistelmässä jaoteltu pääryhmiinsä ja vertailun vuoksi on niihin rinnastettu v:n 1952 menot, minkä lisäksi menoerien osuudesta kokonaismenoihin on tehty prosenttilaskelma:

	1952 Kokonaismäärä, mk	1953 Kokonaismäärä, mk	1951 %	1952 %	1953 %
Palkkausmenot	48 235 243	46 067 329	54.4	46.7	44.5
Palkkiot		206 050			
Vakinaiset viranhaltijat		28 035 596			
Tilapäiset viranhaltijat		5 168 954			
Vuosilomasijaiset		288 540			
Muut palkkamenot		5 616 030			
Puhtaanapito		6 752 159			
Vuokra	7 719 098	7 719 098	4.1	7.5	7.5
Käyttökustannukset	29 081 856	27 100 506	17.7	28.2	26.2
Lämpö		13 788 987			
Valaistus		1 024 387			
Vedenkulutus		3 230 464			
Käyttövoima		7 452 610			
Tarveaineet		1 604 058			

	1952	1953	1951	1952	1953
	Kokonaismäärä, mk	Kokonaismäärä, mk	%	%	%
Kunnossapitokustannukset	14 311 166	18 106 781	17. s	13. s	17. s
Koneiden, työkalujen, työvaatteiden ja kaluston hankinta		4 505 677			
Yleisten laitteiden kunnossapito		5 036 000			
Rakennusten, teiden ja ratojen kor- jaus ja kunnossapito		8 565 104			
Muut kustannukset	3 881 535	4 539 092	6. o	3. s	4. s
Hylkylihan korvaus.....		491 463			
Painatus ja sidonta		963 012			
Tarverahat		1 025 676			
Vaatteiden pesu		236 748			
Tapaturmavakuutusmaksut		365 633			
Rehut ja kuivikkeet		1 021 001			
Puhtaanapito		435 559			
Menot yhteensä	103 228 898	103 532 806			
Tulot yhteensä	85 440 958	95 352 747			
Vajaus (—) Ylitys (+)	— 17 787 940	— 8 180 059			

I. Hylkäämiset, ryhmitettyinä niiden syyn ja kohteiden mukaan vuonna 1953

Teurastusosastot

Hylkäämisen syyt	Teurastusosat																								
	Sonneja ja härkiä		Lehmiä		Hiehoja ja isoja vasikoita		Pikkuvassikoita		Lampaita		Sikoja		Porsaita		Hevosia										
	Kokoruhoja elineen	Ruhoja ostain	Elimiä kokonaan tai ostain	Kokoruhoja elineen	Ruhoja ostain	Elimiä kokonaan tai ostain	Kokoruhoja elineen	Ruhoja ostain	Elimiä kokonaan tai ostain	Kokoruhoja elineen	Ruhoja ostain	Elimiä kokonaan tai ostain	Kokoruhoja elineen	Ruhoja ostain	Elimiä kokonaan tai ostain	Kokoruhoja elineen	Ruhoja ostain	Elimiä kokonaan tai ostain	Kokoruhoja elineen	Ruhoja ostain	Elimiä kokonaan tai ostain	Kokoruhoja elineen	Ruhoja ostain	Elimiä kokonaan tai ostain	
1 Abscessus — Märkäpesäkkeet	1	1	5	—	4	79	—	—	3	—	1	1	—	—	—	3	37	19	—	—	—	—	—	—	1
2 Acetonaemia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
3 Actinomycosis — Sädesienitauti	—	—	2	—	1	14	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	16	2	—	—	—	—	—	—	2
4 Angiectasia hepatis — Pilkkumaksa	—	—	2	—	—	39	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
5 Anthrax	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
6 Arthritis, Bursitis, Gonitis — Nivellimapussi- tai polvitulehdus	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	65	4	—	—	—	—	—	6
7 Bronchopneumonica catarrhalis chrom. suum. — Porsasyskä	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	915	—	—	—	—	—	7
8 Contusiones, fracturae haemorrh. — Ruhjevammat, luunmurtumat, verenvuodot	—	—	—	—	19	3	—	6	1	—	—	—	5	—	—	1	128	1	—	—	—	2	—	1	8
9 Cystae — Rokkokasvaimet	—	—	2	—	—	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	—	—	—	—	—	1	9
10 Cysticercus cellulosae	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
11 » inermis — Matorakkulat	—	—	5	—	—	21	—	—	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11
12 » tenuicollis — Matorakkulat	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	—	17	—	—	—	—	—	—	12
13 Distomatosis — Maksamadot	—	—	15	—	—	1 155	—	—	64	—	—	—	—	—	151	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13
14 Echinococcus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14
15 Erysipelas suis — Sikaruusu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	3	—	—	—	—	—	—	15
16 Gastritis et pericarditis traumatica — Traumaattinen maha- ja sydänpussintulehdus	—	1	1	3	5	35	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16
17 Icterus — Keltatauti	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	17
18 Kachexia — Näivettyminen	—	—	—	6	—	—	—	1	—	5	—	—	3	—	—	—	11	—	—	—	—	2	—	—	18
19 Mastitis — Utaretulehdus	—	—	—	—	2	205	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	32	—	—	—	—	—	1	19
20 Metritis — Kohtutulehdus	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20
21 Nephritis — Munuaistulehdus	—	—	1	1	—	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	12	—	—	—	—	—	1	21
22 Piroplasmosis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22
23 Pneumonia — Keuhkokuume	—	—	—	2	—	3	—	—	3	—	—	—	—	—	4	3	6	—	—	—	—	1	—	2	23
24 Pyaemia — Märkämyrkytys	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24
25 Septicaemia — Verenmyrkytys	—	—	—	—	—	—	—	2	—	3	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	25
26 » haemorrhagica suum.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26
27 Trichinosis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27
28 Tuberculosis — Nystyrätauti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	51	—	—	—	—	—	—	28
29 Tumores — Kasvannaiset	—	—	—	1	1	12	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	29
30 Kehittymättömyys	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30
31 Likaantuminen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31
32 Pilaantuminen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32
33 Rehu-, kalttausvesi-, veriaspiratio	—	—	1	—	—	86	—	—	23	—	—	—	—	—	—	—	24 539	—	—	330	—	—	—	—	33
34 Vieras haju, väri, maku	—	—	—	3	—	—	—	4	—	1	1	—	1	4	—	—	27	1	—	—	—	—	—	—	34
35 Alii morbi — Muut taudit	1	—	1	11	6	114	15	3	34	15	1	2	2	1	40	37	32	525	—	—	—	3	1	40	35
Yhteensä	2	2	35	30	39	1 803	23	10	150	24	2	4	9	6	210	90	282	26 145	—	—	330	5	4	47	

Hylkäämisen syyt		L i h a n t a r k a s t a m o																					
		Sonneja ja härkiä			Lehmiä			Hiehoja ja isoja vasikoita			Pikkuvasikoita			Lampaita		Sikoja		Porsaita		Hevosia			
		Kokoruhoja elineen	Ruhoja osittain	Elimiä kokonaan tai osittain	Kokoruhoja elineen	Ruhoja osittain	Elimiä kokonaan tai osittain	Kokoruhoja elineen	Ruhoja osittain	Elimiä kokonaan tai osittain	Kokoruhoja elineen	Ruhoja osittain	Elimiä kokonaan tai osittain	Kokoruhoja elineen	Ruhoja osittain	Elimiä kokonaan tai osittain	Kokoruhoja elineen	Ruhoja osittain	Elimiä kokonaan tai osittain	Kokoruhoja elineen	Ruhoja osittain	Elimiä kokonaan tai osittain	
1 Abscessus — Märkäpesäkkeet	—	—	—	—	1	6	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	
2 Acetonaemia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
3 Actinomyosis — Sädesienitauti	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
4 Angiektasia hepatis — Pilkkumaksa	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
5 Anthrax	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
6 Arthritis, Bursitis, Gonitis — Nivellimapussi- tai polvitulehdus	—	—	—	—	4	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
7 Bronchopneumonica catarrhalis chrom. suom. — Porsasyskä	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
8 Contusiones, fracturae haemorrh. — Ruhjevamat, luunmurtumat, verenvuodot	—	—	—	1	18	1	1	3	1	4	5	—	—	7	3	—	4	55	1	—	—	6	
9 Cystae — Rokkokasvaimet	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
10 Cysticercus cellulosae	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1 » inermis — Matorakkulat	—	—	—	—	—	2	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
2 » tenuicollis — Matorakkulat	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	
3 Distomatosis — Maksamadot	—	—	—	—	—	51	—	—	9	—	—	—	—	—	—	12	—	—	—	—	—	—	
4 Echinococcus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
5 Erysipelas suis — Sikaruusu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	—	—	—	—	
6 Gastritis et pericarditis traumatica — Traumaattinen maha- ja sydänpussintulehdus	—	—	—	—	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
7 Icterus — Keltatauti	—	—	—	6	—	—	—	1	—	28	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	
8 Kachexia — Näivettyminen	—	—	—	8	—	—	12	—	—	81	—	—	—	17	—	—	1	—	—	—	—	—	
9 Mastitis — Utaretulehdus	—	—	—	14	3	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	
10 Metritis — Kohtutulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1 Nephritis — Munuaistulehdus	—	—	—	1	—	2	—	1	3	6	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	
2 Piropiasmosis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
3 Pneumonia — Keuhkokuume	—	—	—	2	—	4	1	1	2	—	—	—	—	—	—	2	—	4	—	—	—	—	
4 Pyaemia — Märkämyrkytys	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
5 Septicaemia — Verenmyrkytys	—	—	—	12	—	—	1	—	—	101	—	—	—	—	—	9	—	—	—	—	—	2	
6 » haemorrhagica suom.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
7 Trichinosis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
8 Tuberculosis — Nystyrätauti	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	
9 Tumores — Kasvannaiset	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
10 Kehittymättömyys	—	—	—	—	—	—	—	—	—	48	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1 Likaantuminen	—	—	—	—	1	4	1	—	17	2	3	4	—	—	—	2	—	2	—	—	—	2	
2 Pilaantuminen	1	3	—	1	2	3	48	5	76	39	44	38	—	3	—	19	—	26	8	—	1	1	
3 Rehu-, kaltausvesi-, veriaspiratio	—	—	4	—	—	196	—	—	48	—	—	—	—	—	37	—	—	391	—	—	—	—	
4 Vieras haju, väri, maku	1	1	—	75	19	5	61	7	1	51	11	—	3	—	8	21	55	—	6	—	4	1	
5 Alii morbi — Muut taudit	1	2	—	49	6	73	27	1	95	21	6	13	2	—	16	16	7	14	3	—	8	2	
Yhteensä	3	6	—	5	170	57	439	109	26	259	382	69	56	29	6	92	57	150	428	11	—	17	12

Huom.! Taulukkosarakkeeseen »Elimiä kokonaan tai osittain» merkityt luvut eivät osoita elinten lukua, vaan eläinten lukua, joista ne on hylätty.

II. Tukkumyyntihallin ja jäähdyttämön käyttö vuosina 1944—53

Vuosi	Ruhoja, kpl								Muuta tavaraa, kg	Yhteensä, kg	
	Raa-vaita	Isoja vasi-koita	Pikku-vasi-koita	Lam-paita	Sikoja	Por-saita	Hevo-sia	Hir-viä, poroja			Ket-tuja
	Tukkumyyntihallissa myytiin										
1944	13 815	11 993	13 863	5 157	9 542	217	2 426	—	—	119 762	3 945 627
1945	12 377	6 165	13 678	3 970	3 320	133	1 839	—	—	167 372	2 925 794
1946	11 766	7 049	14 024	5 029	3 699	49	1 239	—	—	56 238	2 603 839
1947	35 487	18 711	22 631	52 290	41 651	51	4 299	—	—	288 709	11 142 036
1948	28 948	26 951	28 717	61 832	45 018	—	4 500	—	—	577 518	11 716 022
1949	35 768	44 544	32 146	77 749	78 855	—	2 603	—	—	513 392	16 500 993
1950	36 629	56 360	28 336	62 278	56 369	—	3 431	—	—	746 173	15 840 429
1951	40 962	59 728	27 994	38 301	56 630	—	3 442	—	—	756 057	16 173 553
1952	46 139	61 667	25 389	45 632	52 984	—	3 898	—	—	834 190	17 317 842
1953	44 179	60 948	21 431	42 996	53 659	—	3 476	—	—	756 491	16 538 409
1944—53	306 070	354 116	228 209	395 234	401 727	450	31 153	—	—	4 815 902	114 704 544
	Jäähdyttämössä säilytettiin										
1944	37 903		25 737	5 117	21 290	629	7 199	—	—	545 414	.
1945	33 751		17 787	5 384	7 676	173	4 895	—	—	441 670	.
1946	36 593		24 744	9 462	10 431	108	7 371	—	—	621 959	.
1947	88 817		25 370	78 905	89 055	225	20 721	—	—	760 777	.
1948	93 755		32 170	80 225	93 139	161	22 252	—	—	692 161	.
1949	150 646		37 343	90 738	161 618	—	9 603	—	—	659 398	.
1950	169 006		29 987	60 274	108 276	—	14 858	—	—	824 513	.
1951	183 461		29 330	44 036	103 372	—	17 145	—	—	926 973	.
1952	180 830		27 230	48 755	99 805	—	20 170	—	—	1 174 082	.
1953	158 064		22 525	35 013	92 346	—	14 099	—	—	1 014 673	.
1944—53	1 132 826		272 223	457 909	787 008	1 296	138 313	—	—	7 661 620	.

III. Syväjäädymön käyttö vuosina 1944—53

Vuosi	Syväjäädymössä säilytettiin						
	Metsän- riistaa	Kanoja ym. siipi- karjaa	Kaniineja	Lihaa	Muuta tavaraa	Metsästä- jäkopeissa	Yhteensä
	Kilogrammaa						
1944	103 576	54 309	28 267	153 702	30 943	23 400	394 197
1945	127 124	67 085	34 481	70 770	43 776	27 200	370 436
1946	64 238	81 052	48 962	123 818	6 619	27 400	352 089
1947	26 413	27 513	11 121	120 703	49 314	27 400	262 464
1948	19 460	31 055	—	302 780	7 991	25 000	386 286
1949	20	33 238	—	230 594	57 174	25 000	346 026
1950	57 114	—	—	191 176	38 877	25 000	312 167
1951	82 467	—	—	205 431	38 550	25 000	351 448
1952	76 828	—	—	212 628	41 223	25 000	355 679
1953	63 194	—	—	157 216	55 560	25 000	300 970
1944—53	914 686		122 831	1 768 818	370 027	255 400	3 431 762

IV. Lihan tukkuhinnat Helsingissä v. 1953

Kuukausi ja hintataso	Nuoret sonnit			Isot sonnit			Hiehot			Lehmät			Juottovasikat			Ruohovasikat			Pikkuvasikat			Lampaat			Lihotussiat			Emakot			Hevoset		
	Korkein laatu	Keskilaatu	Alin laatu	Korkein laatu	Keskilaatu	Alin laatu	Korkein laatu	Keskilaatu	Alin laatu	Korkein laatu	Keskilaatu	Alin laatu	Korkein laatu	Keskilaatu	Alin laatu	Korkein laatu	Keskilaatu	Alin laatu	Korkein laatu	Keskilaatu	Alin laatu	Korkein laatu	Keskilaatu	Alin laatu	Korkein laatu	Keskilaatu	Alin laatu	Korkein laatu	Keskilaatu	Alin laatu	Korkein laatu	Keskilaatu	Alin laatu
Tammikuu, korkein	195	190	185	180	185	170	190	180	150	145	135	110	260	220	210	200	190	180	—	160	—	220	200	150	280	275	260	250	240	230	40	35	30
» alin	190	185	170	175	170	165	185	175	140	135	120	100	260	220	200	190	180	170	—	160	—	220	200	140	265	260	250	240	230	220	35	30	25
Helmikuu, korkein	210	200	190	200	195	190	205	190	160	170	160	140	280	240	220	210	200	190	—	160	—	240	220	160	290	290	270	260	250	240	60	55	50
» alin	195	190	185	190	185	180	190	180	150	155	145	120	270	230	200	195	190	180	—	160	—	220	200	150	275	265	255	260	250	240	50	45	40
Maaliskuu, korkein	210	205	200	195	190	180	200	190	160	170	155	135	270	230	220	210	200	190	—	160	—	230	200	140	250	245	235	240	230	220	60	55	50
» alin	200	195	190	190	185	175	195	190	150	155	140	130	270	230	210	200	195	180	—	160	—	210	180	130	230	225	220	220	215	210	60	50	50
Huhtikuu, korkein	220	215	210	200	200	190	215	210	150	175	165	150	280	260	230	220	210	200	—	160	—	220	200	140	240	235	230	225	220	210	100	90	75
» alin	210	200	190	195	190	180	200	180	140	170	160	130	260	230	215	205	200	170	—	160	—	180	140	100	235	230	225	220	215	210	70	65	60
Toukokuu, korkein	230	220	215	220	210	200	225	210	160	190	180	160	280	250	230	225	220	200	—	160	—	180	140	100	270	265	250	240	230	220	100	100	80
» alin	210	205	195	195	190	180	200	190	140	170	150	130	270	230	210	200	190	180	—	160	—	170	140	100	250	245	240	230	225	210	70	60	50
Kesäkuu, korkein	225	220	210	200	200	190	220	210	180	200	190	170	270	240	230	225	215	190	—	160	—	200	160	100	260	255	250	235	230	210	100	90	70
» alin	210	200	190	190	180	175	200	190	140	175	160	140	270	230	220	210	200	180	—	160	—	200	160	100	255	250	240	225	220	210	60	50	45
Heinäkuu, korkein	240	230	220	230	225	220	235	220	180	215	200	180	280	260	250	240	220	200	—	160	—	250	230	160	270	265	260	240	235	225	100	100	100
» alin	220	210	190	190	185	180	210	200	160	185	170	150	270	250	230	210	190	170	—	160	—	210	200	120	265	255	245	230	220	220	90	80	70
Elokuu, korkein	230	220	210	215	205	195	225	215	160	200	180	160	270	250	240	220	210	180	—	160	—	240	220	140	260	250	240	230	225	215	100	100	90
» alin	225	210	195	210	200	190	220	200	160	190	175	160	270	240	220	210	180	160	—	160	—	240	200	130	245	240	235	230	220	210	90	80	70
Syyskuu, korkein	230	225	220	220	215	210	225	215	190	210	200	180	270	250	230	220	200	180	—	170	—	260	240	160	250	240	230	225	220	210	100	100	90
» alin	225	210	195	215	205	200	215	200	160	185	170	140	270	230	210	200	175	160	—	170	—	230	200	150	235	225	220	215	210	200	85	80	70
Lokakuu, korkein	220	210	200	215	210	200	210	200	160	175	160	140	260	230	220	210	200	180	—	170	—	210	180	130	245	235	220	200	195	190	80	70	60
» alin	210	200	190	210	200	190	205	190	150	170	150	130	260	220	200	190	155	140	—	170	—	185	150	120	240	205	180	175	170	160	55	50	45
Marraskuu, korkein	220	210	200	215	210	200	210	200	150	170	155	140	270	240	220	210	200	180	—	170	—	210	190	120	250	225	200	180	175	170	75	70	65
» alin	215	200	190	210	200	190	205	190	150	165	150	130	260	230	210	200	180	170	—	170	—	200	170	120	235	205	180	175	170	160	60	55	50
Joulukuu, korkein	220	215	210	210	200	190	215	205	160	165	150	140	280	250	230	220	210	190	—	170	—	200	160	120	260	235	210	180	175	170	70	65	60
» alin	210	200	190	180	170	160	200	190	150	160	145	130	270	240	210	200	190	170	—	170	—	190	160	120	240	215	180	170	165	160	70	60	60

V. Kalantuonti Helsinkiin kuukausittain ja kalalajeittain sekä lähetyspaikkakuntien mukaan vuonna 1953

Kuukausi	Siika	Hauki	Ahven	Kuha	Lahna	Säynävä	Kilohaili	Lohi	Siika	Made	Turska	Silli	Muu kala	Yhteensä
	1 000 kg													
Tammikuu	164.0	44.2	9.9	7.3	22.1	0.9	—	9.7	32.4	21.9	11.0	32.0	20.9	376.8
Helmikuu	200.5	22.9	2.5	4.7	8.9	0.2	—	3.6	12.2	28.4	14.0	759.1	15.2	1 072.2
Maaliskuu	318.3	43.2	1.0	6.8	1.9	0.4	—	9.8	33.1	6.6	0.8	171.4	45.5	638.8
Huhtikuu	554.5	57.6	30.1	13.4	74.3	32.3	—	6.9	19.4	0.5	1.2	582.3	26.2	1 398.7
Toukokuu	1 077.2	70.0	63.4	16.7	92.3	3.0	—	19.4	32.4	—	0.1	294.1	5.4	1 674.0
Kesäkuu	744.6	61.5	55.5	8.1	65.6	4.7	—	16.8	21.2	—	—	—	4.9	982.9
Heinäkuu	226.8	42.5	13.8	13.2	14.0	4.1	—	19.9	14.0	—	0.3	—	7.2	355.8
Elokuu	170.8	46.6	14.0	3.2	7.0	2.1	2.0	8.3	32.0	—	0.0	678.5	13.8	978.3
Syyskuu	150.1	31.0	8.2	3.0	7.4	4.2	7.4	9.3	73.5	—	0.1	15.4	21.7	331.3
Lokakuu	180.1	35.3	6.7	5.4	7.4	4.3	14.0	19.4	190.0	0.5	76.5	489.5	45.4	1 074.5
Marraskuu	210.8	22.0	4.9	7.1	14.1	2.2	—	17.9	61.0	1.3	43.2	425.6	21.2	831.3
Joulukuu	272.0	14.6	7.0	14.0	9.7	0.5	—	18.8	30.9	6.5	474.8	714.7	27.2	1 590.7
Koko vuosi	4 269.7	491.4	217.0	102.9	324.7	58.9	23.4	159.8	552.1	65.7	622.0	4 162.6	254.6	11 304.8
Siitä														
Tuoretta	3 974.1	491.4	217.0	102.9	324.7	58.9	10.8	139.1	551.5	65.7	40.4	124.4	225.1	6 326.0
Suolattua	182.3	—	—	—	—	—	12.6	20.7	0.6	—	—	4 038.2	29.5	4 283.9
Savustettua	113.3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	113.3
Kuivattua	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	581.6	—	—	581.6
Lähetys- paikkakunta:														
Helsinki—Hanko	838.5	63.8	34.4	18.0	46.5	3.4	5.1	23.8	13.0	5.0	1.1	—	19.1	1 071.7
Helsinki—Kotka	1 517.4	35.9	17.5	14.9	61.0	1.0	12.7	6.1	2.0	1.9	1.3	3.6	18.7	1 694.0
Hanko—Turku	1 537.1	249.7	113.7	33.8	110.7	44.5	0.5	37.9	178.0	17.8	36.4	47.9	32.4	2 440.4
Pori	79.0	24.7	12.1	0.9	10.3	1.8	—	14.3	20.8	9.7	0.0	3.9	14.3	191.8
Kristiina—Vaasa—Kemi	117.4	54.5	14.9	2.0	34.6	3.9	—	63.8	319.3	23.9	—	69.8	64.2	768.3
Tampere—Hämeenlinna	—	0.2	—	14.2	0.9	—	—	0.0	1.6	1.4	—	—	40.5	58.8
Kuopio—Kajaani	—	0.0	0.0	13.7	0.9	—	—	0.1	0.1	0.8	—	—	22.7	38.3
Ahvenanmaa	180.3	62.6	24.4	5.4	59.8	4.3	5.1	13.8	17.3	5.2	1.5	—	1.2	380.9
Tanska	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	126.8	19.1	145.9
Norja	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	118.5	49.5	—	168.0
Hollanti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	463.2	2 702.3	22.4	3 187.9
Iso-Britannia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	928.9	—	928.9
Islanti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	229.9	—	229.9
Kaikkiaan	4 269.7	491.4	217.0	102.9	324.7	58.9	23.4	159.8	552.1	65.7	622.0	4 162.6	254.6	11 304.8

VI. Kalantuonti Helsinkiin rautateitse, autoilla ja meritse kuukausittain v. 1953

Kuukausi	Rautateitse			Autoilla			Meritse			Kaikkiaan
	Tuo- retta	Suo- lattua	Savus- tettua	Tuo- retta	Suo- lattua	Savus- tettua	Tuo- retta	Suo- lattua	Savus- tettua, kuivat- tua	
	kalaa 1000 kg									
Tammikuu	42.4	4.2	—	319.8	2.0	0.5	7.4	—	—	376.3
Helmikuu	19.1	2.4	—	293.0	1.1	1.4	—	755.2	—	1 072.2
Maaliskuu	73.1	5.9	—	413.0	—	1.5	42.5	102.9	—	638.9
Huhtikuu	26.5	0.7	—	626.7	1.1	23.4	157.6	562.3	0.4	1 398.7
Toukokuu	7.5	3.0	—	567.3	4.2	40.8	754.6	294.1	2.4	1 673.9
Kesäkuu	14.6	—	0.9	476.1	23.2	26.9	439.3	—	1.9	982.9
Heinäkuu	26.8	2.2	0.7	193.3	8.3	6.7	117.9	—	—	355.9
Elokuu	10.6	8.4	—	163.2	5.1	1.3	113.4	676.3	—	978.3
Syyskuu	48.7	8.8	0.2	166.8	32.0	1.7	73.1	—	—	331.3
Lokakuu	71.8	6.0	—	268.4	42.3	0.8	38.8	570.5	75.9 ¹⁾	1 074.5
Marraskuu	16.1	4.6	—	333.1	4.2	1.8	3.3	425.6	42.6 ¹⁾	831.3
Joulukuu	33.3	1.9	—	349.0	10.7	—	17.9	714.7	463.1 ¹⁾	1 590.6
Koko vuosi	390.5	48.1	1.8	4 169.7	134.2	106.8	1 765.8	4 101.6	586.3	11 304.8

1) Kuivattua.